

Sygn. akt III Ca 1064/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie: SO Leszek Dąbek (spr.)

SR (del.) Anna Hajda

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt II C 176/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1, 2, 3, 4 i 5 w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 9.300 zł (dziewięć tysięcy trzysta złotych) oraz ustawowe odsetki od kwoty 800 zł (osiemset złotych) od dnia 28 lipca 2011 r.;

b) oddala powództwo w pozostałej części;

c) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.147 zł (trzy tysiące sto czterdzieści siedem złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.100 zł (tysiąc sto złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kwotę 600 zł (sześćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1064/13

UZASADNIENIE

Powódka M. Z. żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. zadośćuczynienia w kwocie 2.300zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 07 2011r.

oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdziła, że w dniu 27 04 2011r. uczestniczyła w wypadku drogowym, którego sprawca był ubezpieczony w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Wypadek wiązał się z ogromnym stresem, lękiem i cierpieniem oraz że doznała w nim stłuczenia głowy i twarzy, odparzenia skóry twarzy od wystrzału poduszki bezpieczeństwa, ogólnego potłuczenia i zespołów bólowych głowy. Po wypadku odczuwała duży dyskomfort związany z wyglądem twarzy (ślady po odpaleniu poduszki powietrznej). Pozwana uznała swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i w dniu 27 04 2011r. wypłaciła zadośćuczynienie w wysokości 1.700zł i obecnie powódka dochodzi pozostałej części należnego jej zadośćuczynienia.

Pozwana Towarzystwo (...) w W., wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu.

Nie kwestionowała swej odpowiedzialności za skutki wypadku. Zarzucała, że w pełni zrekompensowała powódce krzywdę doznaną w wypadku oraz że odsetki należą się

od dochodzonej kwoty dopiero od daty wyrokowania.

W toku postępowania po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 8.500zł (łącznie dochodziła zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kwoty 10.800zł).

Sąd Rejonowy w Rybniku w wyroku z dnia 13 03 2013r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 800zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 07 2011r. oraz orzekł o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia, przywołał regulacje : art. 445 § 1 k.c., art. 822 § 1k.c., 436 § 2 k.c. Stwierdził, że wobec tego, iż pozwana wypłaciła powódce część zadośćuczynienia sama zasada odpowiedzialności pozwanej nie budzi wątpliwości i spór pomiędzy stronami dotyczy tylko wysokości należnego zadośćuczynienia. Wskazał, że powódka w wyniku wypadku doznała urazu głowy, co spowodowało u niej zawroty głowy i mdłości, które utrzymywały się przez okres dwóch tygodni czemu towarzyszyły dokuczliwe bóle głowy, która mogła zniwelować tylko mocnymi lekami przeciwbólowymi. Nie spowodowało to jednak stałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a blizna po rozcięciu czoła zagoiła się zupełnie i obecnie nie jest widoczna. Po doznanych urazie nie zmieniła ona trybu życia i niezrezygnowała z dotychczasowych zajęć oraz zainteresowań i obecnie odczuwa tylko częstsze bóle głowy, lecz jest w pełni samodzielna i nie wymaga opieki osób trzecich.

Ocecił, że zebrany w sprawie materiał nie pozwala przyjąć, że powódka w wypadku doznała urazu kolana i przyjął, że w tej sytuacji zadośćuczynienie powinno być równoważne kwocie 2.500zł. Odliczył od tej kwoty wypłacone zadośćuczynienie powódce przez pozwaną w postępowaniu przedsądowym w wysokości 1.700zł i uznał, iż w zakresie różnicy pomiędzy tymi kwotami żądanie zapłaty zadośćuczynienia jest uzasadnione. O kosztach procesu orzekł stosując regulację art. 100 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła **powódka M. Z.**, która wnosiła o jego zmianę poprzez „zastąpienie kwoty 800zł kwotą 10.800zł” oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów procesu „za obie instancje zgodnie z obowiązującymi przepisami”, bądź uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzuciła, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe, regulację art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, że zadośćuczynienie w łącznej wysokości 2.500zł jest odpowiednie do skutków jakie spowodował wypadek oraz całkowicie dowolne przyjęcie, że powódka w wypadku nie doznała urazu kolana. Ponadto zarzucała, że naruszono prawo materialne, regulację art. 445 k.c. poprzez jego niewłaściwą

wykładnię i niezasadne przyjęcie, że adekwatną kwota zadośćuczynienia będzie kwota 2.500zł, mimo że doznała ona 5% uszczerbku na zdrowiu.

W uzasadnieniu apelacji między innymi podnosiła, że przyznane jej zadośćuczynienie

nie jest „odpowiednie”, gdyż na skutek wypadku doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5%, w tym także stłuczenia kolana, które zostały ujęte w pozwie w ramach wskazanych w nim „ogólnych potłuczeń ciała”. Jako kobieta bardziej skupiła się na stłuczeniu głowy, twarzy a zwłaszcza odparzeniu twarzy od wystrzału poduszki bezpieczeństwa, które w porównaniu do stłuczenia kolan okazały się ostatecznie mniej niebezpieczne. Biegły wydając opinię zakwalifikował stłuczenie lewego kolana do następstw wypadku, czego pozwana nie kwestionowała. W następstwie urazu kolana powódka ma problemy z klękaniem i wynikające z tego ograniczenia w uprawianiu sportów i życiu codziennym będą jej towarzyszyć do końca życia.

Sąd Odwoławczy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powódki przyjmując, że mają one źródło w łączącej pozwaną ze sprawcą wypadku umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oraz w reżimie odpowiedzialności deliktowej za szkodę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia nie były kwestionowane w apelacji i mają podstawę we wskazanych w uzasadnieniu źródłach dowodowych.

Informacje zawarte w źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają

i potwierdzają, a dokonana przez Sąd Rejonowy ich ocena jakkolwiek lakoniczna –

w odniesieniu do poczynionych ustaleń - mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów i Sąd odwoławczy ją podziela.

W sposób wadliwy dokonano jednak oceny materiału sprawy dotyczącego doznania przez powódkę w wypadku urazu lewego kolana.

Jakkolwiek bowiem powódka nie twierdziła w pozwie, iż w wypadku doznała urazu lewego kolana, to wskazywała w nim między innymi na ogólne potłuczenia.

Modyfikując powództwo w piśmie procesowym z dnia 16 07 2012r. odwołała się ona do opinii sporządzonej przez biegłego T. Z. w dniu 17 06 2012r. oraz wskazanych w nim urazów i wielkości wyliczonego przez biegłego jej trwałego uszczerbku na zdrowiu (k - 66 akt).

Z wywiadu przeprowadzonego przez biegłego z powódką wynika, iż jako następstwo wypadku wskazała ona między innymi bóle lewego kolana.

Związany z tym uraz biegły uwzględnił przy ustalaniu wielkości trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki (ustalając go w zasadzie skoncentrował się na urazie kolana i wynikających z tego konsekwencji dla stanu zdrowia powódki i jej życia codziennego).

Mając zatem na uwadze wskazane powyżej okoliczności przyjąć należy,

iż powódka, najpóźniej w chwili dokonanej modyfikacji powództwa domagała się również zasądzenia na jej rzecz od pozwanej zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z doznanego w wypadku urazu lewego kolana.

Ze zgłoszenia przez powódkę szkody - zawartego w aktach szkodowych pozwanej - wynika jednoznacznie, że powódka zajmując miejsce obok kierowcy w chwili uderzenia samochodu w tył samochodu sprawcy uderzyła nogami w deskę

rozdzielczą w następstwie czego bardzo bolały ją nogi, co jednoznacznie wskazuje na to, iż mogła w wypadku doznać urazu lewego kolana (k- 24 akt szkodowych).

Powołany w sprawie biegły uwzględnił „przebyte stłuczenie kolana lewego

z klinicznymi cechami zespołu rzepkowo-udowego po lewej” do skutków wypadku

i głównie na wynikających z tego następstwach dla zdrowia powódki oparł się określając wysokość doznanego przez powódkę w wyniku wypadku uszczerbku na zdrowiu, przez co przyjąć należy, iż obecny stan lewego kolana powódki uznał za następstwo wypadku.

Okoliczność doznania w wypadku przez powódkę urazu lewego kolana potwierdziła również powódka w swych logicznych i spójnych zeznaniach (k - 84 akt), a jej zaznania dodatkowo czyni wiarygodnymi zawarta w aktach kserokopia karty leczenia powódki w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej (...) Sp. z o. o. w R., z której wynika, że w dniu 27 05 2011r. - a więc po miesiącu czasu od chwili wypadku - uskarżała się ona na bóle lewego kolana (k - 83 akt).

Dlatego wbrew temu co przyjął Sąd pierwszej instancji należy uznać,

iż powódka wykazała w toku postępowania omawianą okoliczność, a w konsekwencji tego w oparciu o wskazane powyżej źródła dowodowe uzupełnić podstawę faktyczną orzeczenia, ustalając dodatkowo, że powódka w wypadku drogowym doznała urazu lewego kolana, z czym związane były średnie dolegliwości bólowe przez okres 14-tu dni po zdarzeniu i przedmiotowym wypadku drogowym. Obecnie odczuwa ona dolegliwości bólowe przy klękaniu, każda czynność powoduje bierne przyparcie rzepki do kłykcia uda. Uszczerbek lewego stawu kolanowego ogranicza ją w życiu codziennym, w czynnościach wymagających podparcia na zgiętym kolanie i dysfunkcja kolana będzie jej towarzyszyć do końca życia. Związany z tym uszczerbek za zdrowiu jest trwały i wynosi 5%.

Z tych też względów Sąd odwoławczy z powyższą modyfikacją przyjął za własne ustalenia faktyczne Sąd pierwszej instancji .

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego

w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa.

Odpowiedzialność pozwanej za skutki przedmiotowego wypadku drogowego nie była negowana w toku postępowania.

Ma ona źródło w regulacji art. 415 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c.

i postanowieniach zawartej przez pozwaną ze sprawcą wypadku umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe

w związku z ruchem tych pojazdów oraz w regulacji art. 822 § 4 k.c. uprawniającej powódkę do dochodzenia roszczeń bezpośrednio od pozwanego zakładu ubezpieczeń.

Na zasadach ogólnych rodzi ona po stronie pozwanej obowiązek zapłaty poszkodowanemu w wypadku drogowym odszkodowania, w tym na mocy art. 445 k.c. zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Stosownie do utrwalonego poglądu prawnego ma ono przede wszystkim charakter kompensacyjny i jego wysokość musi przedstawiać ekonomiczną wartość,

lecz równocześnie nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa oraz powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (np. wyrok SN z dn. 26 02 1962r. 4 CR 902/61, OSNCP 1963r. nr 5, poz. 107; wyrok z dn. 24 06 1965r.. I PR 203/65, OSPiKA 1966r. poz. 92).

Funkcji tej nie spełnia zadośćuczynienie zasądzone przez Sąd Rejonowy

wraz z wypłaconą powódce przez pozwaną częścią zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym (łącznie w wysokości 2.500zł), gdyż z podanych powyżej przyczyn przy ustalaniu jego wysokości nie uwzględniono doznanego przez powódkę w wypadku drogowym urazu lewego kolana, związanych z tym dolegliwości bólowych, trwałego 5% uszczerbku na jej zdrowiu oraz wynikających z tego dla niej konsekwencji życiowych.

Uwzględniając te okoliczności oraz okoliczności wzięte pod uwagę przez Sąd pierwszej instancji przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia przyjąć należy, że kwotą adekwatną do doznanej przez powódkę krzywdy w wyniku przedmiotowego wypadku drogowego jest kwota 11.000zł.

Przy uwzględnieniu wypłaconej powódce przez pozwaną części zadośćuczynienia w kwocie 1.700zł czyniło to zmodyfikowane przez powódkę powództwo uzasadnionym do kwoty 9.300zł, co prowadziło do zmiany zaskarżonego wyroku (powódka modyfikując powództwo nie wniosła o zasądzenie odsetek ustawowym od rozszerzonego żądania).

Reasumując zaskarżony wyrok jest w części wadliwy i dlatego apelację powódki jako częściowo uzasadnioną uwzględniono zmieniając wyrok w sposób podany

w sentencji w oparciu o regulację art. 386 § 1 k.p.c., a w pozostałym zakresie apelację jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 100 zd. 2 k.p.c. § 12 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami), nakładając na pozwaną obowiązek zwrotu powódce wszystkich poniesionych przez nią kosztów postępowania apelacyjnego (opłaty od apelacji w kwocie 500zł i kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 600zł), gdyż określenie należnej powódce sumy zadośćuczynienia należało do oceny sądu (teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 października 1972r. II PR 223/72 a contrario).

SSO L. Dąbek